

LIGJ

Nr. 7/2017

PËR NXITJEN E PËRDORIMIT TË ENERGJISË NGA BURIMET E RINOVUESHME¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:

a) të nxitë rritjen e prodhimit të energjisë prej burimeve të rinovueshme për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me detyrimet në kuadër të Traktatit të Komunitetit të Energjisë;

¹ Ky ligj është përafuar pjesërisht me Direktivën 2009/28/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 23 prill 2009, "Për promovimin e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme, si dhe ndryshimin dhe shfuqizimin e direktivave 2001/77/KE dhe 2003/30/KE", të ndryshuar", Numri CELEX: 32009L0028, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, Seria L, nr. 140, datë 5.6.2009, faqe 16–62.

b) të zvogëlojë importin e lëndëve djegëse organike, emetimin e gazeve me efekt serrë dhe të mbrojë mjedisin, në zbatim të detyrimeve të Republikës së Shqipërisë, në kuadër të marrëveshjeve dhe traktateve ndërkombëtare;

c) të nxitë zhvillimin e tregut të energjisë elektrike nga burimet të rinovueshme dhe integrimin rajonal të tij;

ç) të rritë diversifikimin e përdorimit të burimeve të energjisë dhe sigurinë e furnizimit me energji në Republikën e Shqipërisë;

d) të nxitë zhvillimin rural dhe të zonave të izoluar, duke përmirësuar furnizimin me energji të këtyre zonave.

Neni 2

Fusha e veprimit

Ky ligj përcakton:

a) kuadrin ligjor për nxitjen e prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë;

b) objektivat kombëtarë të detyrueshëm për kontributin e burimeve të rinovueshme në konsumin përfundimtar bruto të energjisë;

c) rregullat për mbështetjen e prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme;

ç) detyrimin për transparencën e informacionit;

d) rregullat për aksesin dhe funksionimin e rrjeteve për burimet e energjive të rinovueshme dhe lidhjen e tyre me rrjetin e energjisë elektrike në territorin e Republikës së Shqipërisë;

dh) rregullat për dhënien, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë e prodhuar nga burimet e rinovueshme;

e) monitorimin e zbatimit e të raportimit të kërkesave të ligjit.

Neni 3

Përkufizime

1. Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

a) "Energji aerotermale" është energjia e depozituar në formën e nxehtësisë në ajrin e ambientit.

b) "Energji gjeotermike" është energjia e depozituar në formën e nxehtësisë nën sipërfaqen e tokës.

c) "Energji hidrotermike" është energjia e depozituar në formën e nxehtësisë në ujërat sipërfaqësore.

ç) "Biomasa" është pjesa e biodegradueshme e produkteve, mbeturinave dhe mbetjeve me origjinë

biologjike nga veprimtaria bujqësore (përfshirë lëndë bimore dhe shtazore), pyjore dhe nga industri të lidhura me to, përfshirë peshkimin dhe akuakulturën, si edhe pjesa e biodegradueshme e mbeturinave industriale, urbane dhe rurale.

d) “Biolëngjet” janë lëndë djegëse në trajtë të lëngët ose të gaztë, të përziera me lëndë djegëse hidrokarbure dhe të prodhuara nga biomasat, sipas përcaktimeve në ligjin nr. 9876, datë 14.2.2008, “Për prodhimin, transportimin dhe tregtimin e biokarburanteve dhe të lëndëve të tjera djegëse, të rinovueshme, për transport.

dh) “Energjia nga burimet e rinovueshme” është energjia nga burime të rinovueshme jofosile, konkretisht era, dielli, energjia aerotermike, energjia gjeotermike, energjia hidrotermike dhe energjia e oqeanëve, energjia hidrike, biomasa, gazi i grumbulluar në landfille, gazi, që grumbullohet nga trajtimi i ujërave të zeza dhe biogazet.

e) “Konsumi përfundimtar bruto i energjisë” është gjithë sasia e energjisë, e lëvruar në territorin e Republikës së Shqipërisë për qëllime industriale, për transportin, për sektorin familjar, për shërbimet e ndryshme, përshirë shërbimet publike e private, bujqësinë, pyjet e peshkimin, konsumin e energjisë elektrike dhe të nxehtësisë edhe për vetëkonsum në të gjithë sektorët e energjisë, si dhe humbjet e energjisë elektrike e të nxehtësisë në sistemin e transmetimit e të shpërndarjes.

ë) “Garancia e origjinës” është një dokument elektronik, i cili ka funksion të vetëm që t’i provojë konsumatorit përfundimtar se një pjesë ose e gjithë sasia e dhënë e energjisë së përdorur është prodhuar prej burimeve të rinovueshme.

f) “Proces konkurrues i ofertave” është një procedurë objektive, transparente, jodiskriminuese që mundëson pjesëmarrjen e një numri shoqërisht, për të përfituar nga skema e mbështetjes, në bazë të ofertës fillestare të paraqitur nga ofertuesi.

g) “Skemë mbështetjeje” është instrumenti, apo mekanizmi i zbatuar për të nxitur përdorimin e energjisë nga burimet e rinovueshme duke zvogëluar koston e asaj energjie, duke rritur çmimin me të cilin ajo mund të shitet ose duke rritur vëllimin e energjisë së blerë me anë të detyrimeve për energji të rinovueshme ose mënyra të tjera.

gj) “Kontratë për diferencën” është kontrata, modeli i së cilës miratohet nga Këshilli i Ministrave, ndërmjet Operatorit të Energjisë së Rinovueshme dhe prodhuesit të energjisë nga burimet e

rinovueshme, i cili është deklaruar ofertuesi i suksesshëm në procesin konkurrues për të përfituar nga skema e mbështetjes, sipas përcaktimit të nenit 9 të këtij ligji.

h) “Çmimi i caktuar” është çmimi final që do të përfitojë prodhuesi me përparësi i energjisë elektrike, si rezultat i shpalljes fitues i një skeme mbështetëse në një procedurë konkurruese.

i) “Çmimi referencë” është çmimi orar i tregut të ditës në avancë, i cili bazohet në tregun e organizuar të energjisë elektrike ose deri në krijimin e saj në një treg energjie elektrike të krahasueshëm me të.

j) “Prodhues me përparësi” është çdo prodhues që prodhon energji elektrike nga burime të energjisë së rinovueshme dhe në rastin e energjisë hidrike me një kapacitet të instaluar deri në 15 MW për një njësi gjeneruese dhe që përfitojnë nga skemat mbështetëse, në përputhje me parashikimit e këtij ligji.

k) “Operatori i Energjisë së Rinovueshme” është subjekti përgjegjës, që faturon dhe mbledh detyrimin për energjinë e rinovueshme të aplikuar tek të gjithë klientët fundorë të energjisë elektrike.

l) “Skema e matjes së energjisë neto” është skema që mundëson matjen me dy drejtime të një kapaciteti total të instaluar për prodhimin e energjisë elektrike nga era ose dielli nën 500 kW, nga shoqëritë e vogla dhe të mesme ose klientët familjarë, i cili nuk mund të dispeçerohet. Këta klientë prodhojnë një pjesë ose të gjithë energjinë që nevojitet për nevojat e tyre dhe injektojnë energjinë e tepërt të prodhuar në rrjetin e shpërndarjes.

ll) “Sistem diellor fotovoltaik” është një pajisje apo impiant i përdorur për të shndërruar energjinë e rrezatimit diellor në energji elektrike për vetëkonsum apo për ta shpërndarë në rrjetet e energjisë elektrike.

m) “Njësi gjenerimi” është çdo mjet teknik, i cili shndërron energjinë e prodhuar nga burimet e rinovueshme në energji elektrike ose për ngrohje.

n) “Kapacitet i instaluar i një impianti” është fuqia e energjisë elektrike, për të cilën njësi prodhuese është e aftë teknikisht të prodhojë, kur punon siç është planifikuar, pa kufizime kohore, si dhe pa marrë parasysh ndërprerjet e vogla afatshkurtra.

nj) “Prodhuesit ekzistues me përparësi” janë prodhuesit me përparësi, nga burimet hidrike, të

cilët pavarësisht nga momenti i nënshkrimit të kontratës me autoritetin kontraktor, janë pajisur me “Certifikatën e pranimit të veprës”, sipas legjislacionit përkatës, brenda datës 31 dhjetor 2020.

o) “Detyrimi për energjinë e rinovueshme” përfaqëson një tarifë fikse që aplikohet te klientët fundorë, në përputhje me sasinë përkatëse të energjisë elektrike të matur dhe të lëvruar nga furnizuesit te këta klientë. Ky detyrim llogaritet si produkt i totalit të sasisë së energjisë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë me bonusin e dhënë për promovimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, në raport me totalin e sasisë së energjisë elektrike të lëvruar nga furnizuesit te klientët fundorë.

p) “Ministria” është ministria përgjegjëse për energjinë.

q) “Ministri” është ministri përgjegjës për energjinë.

2. Të gjithë termat e përdorur në këtë ligj, të cilët nuk janë përfshirë në pikën 1, të këtij neni, do të kenë të njëjtin kuptim me termat e përcaktuar në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë” dhe ligjin nr. 124/2015 “Për eficiencyn e energjisë”.

KREU II

OBJEKTIVAT KOMBËTARË PËR PËRDORIMIN E ENERJISË NGA BURIMET E RINOVUESHME DHE MASAT PËR REALIZIMIN E TYRE

Neni 4

Objektivat kombëtarë

1. Objektivat kombëtarë për energjinë e rinovueshme të prodhuar nga burimet e rinovueshme në konsumin përfundimtar bruto të energjisë dhe trajektorja udhëzuese janë përcaktuar në shtojcën nr.1, bashkëlidhur këtij ligji.

2. Pjesa e energjisë nga burimet e rinovueshme përlllogaritet si prodhimi përfundimtar bruto i energjisë nga burimet e rinovueshme, përpjesëtuar me konsumin përfundimtar bruto të energjisë nga të gjitha burimet e energjisë, në përputhje me metodologjinë e miratuar nga Këshilli i Ministrave.

3. Për të arritur objektivat e përcaktuar në shtojcën nr. 1, të këtij ligji, Republika e Shqipërisë mund të bashkëpunojë me palët kontraktuese të Komunitetit të Energjisë. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit, miraton mënyrën dhe kriteret e bashkëpunimit.

Neni 5

Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë

1. Ministria, në bashkëpunim me agjencinë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, institucionet e tjera përgjegjëse, dhe në konsultim me Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë, sipas përcaktimeve të nenit 4 të këtij ligji, harton një Plan Kombëtar Veprimi për Burimet e Rinovueshme të Energjisë, i cili rishikohet çdo dy vjet.

2. Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë përcakton masat për arritjen e objektivave kombëtarë për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme, për ngrohjen dhe ftohjen, për transportin, si pjesë e konsumit përfundimtar bruto në vitin 2020, sipas përcaktimit në shtojcën nr.1 të këtij ligji.

3. Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë miratohet nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit. Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë i miratuar i njoftohet Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

4. Zbatimi i Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë monitorohet prej agjencisë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, e cila i paraqet ministrisë raportin vjetor të monitorimit brenda datës 30 qershor të çdo viti.

5. Çdo dy vjet, brenda datës 30 shtator, ministria i paraqet Këshillit të Ministrave një raport për zbatimin e Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë dhe përmbushjen e objektivave kombëtarë për energjinë nga burime të rinovueshme. Ky raport publikohet në faqen zyrtare të internetit të ministrisë.

6. Nëse raporti i parashikuar në pikën 5, të këtij neni, paraqet se pjesa e energjisë nga burimet e rinovueshme është më e vogël se një pikë përqindjeje sesa vlera e trajektores udhëzuese për periudhën e dy viteve të ardhshme, të përcaktuar në shtojcën nr. 1, të këtij ligji, ministria i propozon Këshillit të Ministrave ndryshimin e Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë, duke përcaktuar masat e duhura dhe të përshtatshme

për të arritur trajektoren udhëzuese, përmendur në shtojcën nr. 1 të këtij ligji.

Neni 6

Informacioni, certifikimi dhe statistikat

1. Ministria merr masa që informacioni rreth përfitimeve, kostove të zhvillimit dhe përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme, si dhe rreth masave mbështetëse, të jetë i disponueshëm për të gjitha palët e interesuara.

2. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit dhe ministrit përgjegjës për zhvillimin urban, miraton llojet e certifikatave dhe kriteret e nevojshme të certifikimit për instalimet e kaldajave dhe sobave të vogla të biomasës, sistemeve diellore fotovoltaike, termike, termodinamike, sistemeve gjeotermike të cekëta dhe pompat e nxehtësisë. Certifikimi i dhënë prej çdonjërit nga vendet anëtare të Bashkimit Europian ose palëve kontraktuese të Komunitetit të Energjisë konsiderohet si i bazuar në këto kritere.

3. Të gjitha subjektet që prodhojnë energji nga burimet e rinovueshme kanë detyrimin të dorëzojnë të dhëna mbi prodhimin vjetor të energjisë, të dhëna mbi pagesën e detyrimeve financiare, si dhe të dhëna të tjera të përcaktuara me udhëzim të ministrit, në agjencinë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, jo më vonë se data 31 mars e çdo viti.

Neni 7

Detyrat e agjencisë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë

1. Agjencia përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, si institucion në varësi të ministrit, kryen detyrat si më poshtë:

a) krijimin, regjistrimin dhe përditësimin e regjistrit të prodhuesve me përparësi të energjisë;

b) regjistrimin e bilancit të energjisë të të gjithë prodhuesve me përparësi të energjisë;

c) hartimin dhe dorëzimin në ministri të projektit të Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë në afatet e përcaktuara nga kjo ministri;

ç) monitorimin e zbatimit të Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë, të miratuar nga Këshilli i Ministrave;

d) hartimin dhe dorëzimin në ministri dhe ERE, brenda datës 1 qershor të çdo viti, të vlerësimit të pjesës së energjisë së prodhuar nga burimet e

rinovueshme, krahasuar me konsumin përfundimtar bruto të energjisë për vitin para-ardhës;

dh) përgatitjen e informacionit të parashikuar në pikën 1, të nenit 6, të këtij ligji.

2. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit, cakton ose krijon institucionin, i cili do të ushtrojë detyrat e agjencisë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë.

KREU III

NXITJA E PRODHIMIT TË ENERGJISË ELEKTRIKE NGA BURIMET E RINOVUESHME

Neni 8

Masat mbështetëse për prodhimin e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme

1. Me qëllim arritjen e objektivit kombëtar të energjisë së rinovueshme, Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit, miraton masat për nxitjen e përdorimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme.

2. Mbështetja sipas kontratës për diferencë për prodhuesit me përparësi të energjisë elektrike, përveç rasteve të përcaktuara në këtë ligj, do të jepet nëpërmjet një procesi konkurrues. Mbështetja jepet në formën e një shpërblymimi për arritjen e çmimit të caktuar, si një shtesë mbi çmimin e referencës.

3. Ministria, në konsultim me agjencinë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, Entin Rregullator të Energjisë dhe Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë, harton çdo propozim rreth masave mbështetëse. Kushtet dhe procedurat për dhënien e masave mbështetëse, që përfshijnë ndihmën nga Buxheti i Shtetit, miratohen nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit. Këto masa, në çdo rast jepen në përputhje me legjislacionin në fuqi për ndihmën shtetërore.

4. Prodhuesit me përparësi të energjisë elektrike janë përgjegjës për balancimin. Prodhuesit bëhen palë përgjegjëse për balancimin, duke nënshkruar një kontratë me Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose duke nënshkruar një kontratë për transferimin e përgjegjësisë së balancimit të një palë tjetër përgjegjëse për balancimin, duke u bërë pjesëtar i një grupi balancues, në përputhje me rregullat e tregut dhe procedurat përkatëse të miratuara nga ERE, në konsultim me Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë.

Neni 9

Kontrata për diferencë

1. Mbështetja sipas kontratës për diferencë është e bazuar në një shpërblim të ndryshueshëm, të llogaritur si diferenca midis çmimit me të cilin prodhuesi i energjisë së rinovueshme është shpallur fitues në procesin konkurrues për dhënien e ndihmës (çmimi i caktuar) dhe çmimit të tregut të energjisë elektrike (çmimi referencë).

2. Përfituesit e skemës së mbështetjes, sipas një kontrate për diferencë dhe niveli maksimal për një mbështetje të tillë, do të caktohen në një proces konkurrues, të hapur për të gjithë prodhuesit e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, në bazë të kriterëve të qarta, transparente dhe jodiskriminuese, përveç rasteve kur:

a) vetëm një ose një numër shumë i kufizuar projektesh janë të përshtatshme për një proces konkurrues;

b) një proces konkurrues mund të sjellë një nivel mbështetjeje dukshëm më të lartë; ose

c) një proces konkurrues do të rezultonte dukshëm në çmime të ulëta.

3. Procesi konkurrues mund të kufizohet vetëm në një teknologji specifike, në rastet kur një proces i hapur ndaj të gjithë prodhuesve do të çonte në rezultat jo të përshtatshëm, i cili nuk mund të trajtohet në procesin e projektimit, duke pasur parasysh në veçanti:

a) potencialin afatgjatë të një teknologjie të re dhe inovative;

b) nevojën për të diversifikuar burimet;

c) kufizime të rrjetit dhe qëndrueshmërisë së rrjetit;

ç) kostot e lidhjes në rrjet;

d) nevojën për të shmangur deformimet në tregun e materialeve të para nga mbështetja e biomasës.

4. Modeli i kontratës për diferencë, kushtet dhe procedurat, si dhe rastet e parashikuara në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, propozohen nga ministri dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Operatori i Energjisë së Rinovueshme do të hartojë një formular aplikimi për mbështetjen, sipas kontratës për diferencë. Formulari i aplikimit përmban ndër të tjera emrin e aplikantit dhe llojin e shoqërisë, një përshkrim të projektit, duke përfshirë vendndodhjen e saj, datën e fillimit e të përfundimit të projektit, sasinë e mbështetjes së

nevojshme për të përfunduar atë dhe kostot përkatëse. Në formularin e aplikimit, përfituesit duhet të përshkruajnë pamundësinë e zhvillimit të projektit pa mbështetjen e kontratës për diferencë.

6. Mbështetja për prodhuesit e energjisë së rinovueshme jepet në çdo rast, deri në vetëshlyerjen e plotë të impiantit, në përputhje me rregullat e kontabilitetit dhe çdo formë mbështetjeje e marrë më parë duhet të zbritet nga mbështetja, sipas kontratës për diferencë.

7. Prodhuesit e energjisë së rinovueshme janë të detyruar të paguajnë diferencën ndërmjet çmimit të referencës dhe çmimit të caktuar tek Operatori i Energjisë së Rinovueshme, në rastet kur çmimi i referencës tejkalon çmimin e caktuar. Nëse çmimi i tregut në bazë orare, në bazë të ankandit të ditës në avancë, do të jetë nën zero për më pak se gjashtë orë radhazi, mbështetja konsiderohet e mbuluar me çmimin e caktuar. Nëse çmimi i tregut në bazë orare, në bazë të ankandit të ditës në avancë, mbetet negativ gjatë një periudhe prej gjashtë orësh ose më gjatë, atëherë shuma e diferencës, sipas kontratës për diferencë, do të jetë zero për gjithë atë periudhë.

8. Kontrata për diferencë do të ketë një kohëzgjatje maksimale prej 15 vjetësh.

Neni 10

Masat mbështetëse për prodhimin e energjisë elektrike nga burimet e vogla të rinovueshme

1. Mbështetja sipas kontratës për diferencë nuk zbatohet për prodhuesit me përparësi:

a) me kapacitet të instaluar të energjisë elektrike deri në 2 MW;

b) me kapacitet të instaluar të energjisë elektrike deri në 3 MW për energjinë e erës;

c) për projektet demonstruese.

2. Çmimi i blerjes së energjisë elektrike nga burimet hidrike me kapacitet të instaluar deri në 2 MW caktohet nga ERE, në përputhje me metodologjinë e miratuar nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit. Metodologjia përcakton kriteret e llogaritjes së çmimit, duke u bazuar në çmimin e tregut të organizuar të energjisë elektrike ose deri në krijimin e tij, në çmime të krahasueshme të tregjeve të organizuara të vendeve fqinje, plus një bonus të caktuar për promovimin e këtyre burimeve, i cili merr në konsideratë një kthim të arsyeshëm të vlerës së investimeve. Në çdo rast, ky çmim nuk do të jetë më i ulët se çmimi i miratuar nga ERE në vitin 2016.

3. Çmimi i blerjes së energjisë elektrike nga çdo prodhues tjetër me përparësi, i përcaktuar në pikën 1, të këtij neni, caktohet nga ERE, në përputhje me metodologjinë e miratuar nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit. Metodologjia përcakton kriteret e llogaritjes së çmimit, duke u bazuar në kthimin e arsyeshëm të vlerës së investimeve, sipas llojit të teknologjisë së përdorur.

4. Në hartimin e metodologjisë për përcaktimin e çmimit të shitjes sipas pikave 2 dhe 3, të këtij neni, ministria merr edhe mendimin nga Komisioni i Ndhmës Shtetërore.

Neni 11

Operatori i Energjisë së Rinovueshme

1. Operatori i Energjisë së Rinovueshme është përgjegjës për faturimin dhe mbledhjen nga çdo furnizues i energjisë elektrike të pagesave për detyrimin për energjinë e rinovueshme për të gjitha kategoritë e prodhuesve me përparësi, të aplikuar tek të gjithë klientët fundorë, në përputhje me sasinë përkatëse të energjisë elektrike të matur dhe të lëvruar te këta klientë. Këshilli i Ministrave përcakton operatorin që do kryejë funksionet e Operatorit të Energjisë së Rinovueshme, në përputhje me kompetencat e përcaktuara në këtë ligj dhe ligjin e sektorit të energjisë elektrike.

2. Operatori i Energjisë së Rinovueshme është përgjegjës për nënshkrimin dhe administrimin e kontratave për diferencë me prodhuesit me përparësi të energjisë. Kjo përfshin menaxhimin e kontratave gjatë gjithë kohëzgjatjes së tyre, si dhe parashikimin e pagesave, sipas skemave mbështetëse për prodhuesit me përparësi, në përputhje me detyrimin për energjinë e rinovueshme. Operatori i Energjisë së Rinovueshme është gjithashtu, përgjegjës për shlyerjen e shumave të pagueshme për prodhuesit me përparësi.

3. ERE miraton detyrimin për energjinë e rinovueshme që do të paguhet nga ana e klientëve fundorë të energjisë elektrike në një bazë vjetore dhe metodologjinë për përcaktimin e këtij detyrimi, si dhe procedurën e kompensimit të diferencës për prodhuesit.

4. Operatori i Energjisë së Rinovueshme duhet të mbajë të dhëna të hollësishme për të gjitha masat mbështetëse. Këto të dhëna duhet të mbahen gjatë gjithë kohëzgjatjes së kontratës për diferencë dhe për një periudhë shtesë prej dhjetë vitesh, duke

përfshirë të gjitha informacionet e nevojshme për të provuar se kushtet e kontratës për diferencë janë përmbushur.

5. Operatori i Energjisë së Rinovueshme publikon çdo vit detajet e llogaritjeve e të shpërblimeve, sipas kontratave për diferencë. Operatori i Energjisë së Rinovueshme kryen një vlerësim të fazës së parë të procesit konkurrues, përfshirë përqindjen e realizuar të projekteve të energjive të rinovueshme të deklaruar fitues në procesin konkurrues, pas marrjes së certifikatës së pranimit të veprës.

Neni 12

Aksesi në rrjet

1. Transmetimi dhe shpërndarja e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme janë të garantuar, mbi baza transparente, jodiskriminuese dhe bazuar në tarifatat e miratuara e të publikuara nga ERE. Prodhuesit që prodhojnë energji nga burime të rinovueshme kanë përparësi në aksesin në rrjetet elektrike.

2. Operatori i Transmetimit dhe Operatori i Shpërndarjes sigurojnë aksesin në rrjetin e tyre, në përputhje me ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike.

3. Kriteret e përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, përfshihen në marrëveshjen për operimin midis Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes dhe prodhuesit të energjisë së rinovueshme.

4. ERE miraton masat e nevojshme për operimin e rrjetit, me qëllim minimizimin e ndërprerjeve të energjisë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë.

Neni 13

Lidhja me rrjetin

1. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes ndërmarrin hapat e duhur për të zhvilluar infrastrukturën e rrjetit të transmetimit dhe të shpërndarjes, rrjetet inteligjente, impiantet e depozitimit dhe sistemin e energjisë elektrike, me qëllim që të lejojnë funksionim të sigurt të sistemit të energjisë elektrike, për të përfshirë zhvillimin e mëtejshëm të prodhimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të energjisë, përfshirë interkonjeksionin me vendet fqinje, në përputhje me Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë.

2. Me propozim të operatorëve të sistemit të transmetimit e të shpërndarjes, ERE miraton procedurat dhe rregullat lehtësuese për lidhjen e impianteve prodhuese në rrjet, në përputhje me kriteret e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë”, në bashkëpunim me autoritetet qendrore dhe vendore, të përfshira në procedurat për autorizimin, planifikimin dhe dhënien e lejeve në nivelin vendor dhe kombëtar.

3. Operatorët e sistemit të transmetimit e të shpërndarjes, bazuar në kërkesën e prodhuesit të energjisë nga burimet e rinovueshme dhe në përputhje me kodet dhe rregulloret e miratuara nga ERE, propozojnë si pikë lidhjeje me rrjetin e tyre atë pikë që plotëson kushtet më të favorshme për prodhuesin e energjisë së rinovueshme nga pikëpamja e kostos dhe largësisë nga rrjeti. Në përzgjedhjen e pikës së lidhjes më të mirë dhe më të përshtatshme, operatorët e sistemit të transmetimit e të shpërndarjes duhet të marrin në konsideratë kufizimet teknike e efikasitetin ekonomik të pikës së përzgjedhur të lidhjes me rrjetin. Operatorët e sistemit të transmetimit e të shpërndarjes duhet t’i sigurojnë çdo prodhuesi të ri të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme, që dëshiron të lidhet në rrjet, informacionin e kërkuar të nevojshëm dhe të kuptueshëm, duke përfshirë:

- a) një vlerësim të detajuar dhe të kuptueshëm mbi kostot e pikës së lidhjes;
- b) një kohëzgjatje të saktë e të arsyeshme për marrjen dhe shqyrtimin e kërkesës për lidhjen në rrjet;
- c) një afat kohor për miratimin e çdo lidhjeje të propozuar në rrjet.

Neni 14

Kostot për lidhjen me rrjetin dhe zgjerimin e kapaciteteve

1. Shpenzimet e nevojshme të lidhjes së impianteve të gjenerimit të energjisë elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë në pikën e lidhjes dhe pajisjet e nevojshme matëse për të regjistruar energjinë elektrike të furnizuar e të lëvruar përballohen nga prodhuesi i energjisë së rinovueshme.

2. Në qoftë se operatori i rrjetit pas miratimit të lidhjes me rrjetin, sipas pikës 3, të nenit 13, të këtij ligji, cakton një pikë tjetër lidhjeje, ai duhet të mbulojë kostot shtesë që i shkaktohen prodhuesit.

3. Operatori i rrjetit duhet të përballojë kostot e optimizimit, të përforcimit dhe të zgjerimit të sistemit të rrjetit.

Neni 15

Skemat e matjes neto të energjisë

1. Në përputhje me skemën e matjes, një shoqëri e vogël ose e mesme apo një klient familjar mund të instalojë një kapacitet total deri në 500 kW për prodhimin e energjisë elektrike nga era ose dielli për të mbuluar një pjesë ose të gjithë energjinë që nevojitet për nevojat e tij dhe të injektojë energjinë e tepërt të prodhuar në rrjetin e shpërndarjes.

2. Klientët, sipas skemës së matjes neto të energjisë, duhet të instalojnë me shpenzimet e tyre një matës me dy drejtime.

3. Bilanci neto dhe faturimi bëhen në baza mujore për secilën pikë matëse. Teprica e energjisë elektrike më e madhe se konsumi mujor shitet te furnizuesi i shërbimit universal, i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik, sipas çmimit të caktuar nga ERE, bazuar në metodologjinë e miratuar nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit.

4. Ministri miraton me udhëzim një procedurë të lehtësuar për autorizimin për lidhjen në sistemin e shpërndarjes të projekteve të vogla të energjisë së rinovueshme.

KREUIV

GARANCIA E ORIGJINËS PËR ENERGJINË ELEKTRIKE TË PRODHUAR NGA BURIMET E RINOVUESHME

Neni 16

Garancia e origjinës

1. Me kërkesën e prodhuesit të energjive të rinovueshme, ERE duhet të lëshojë garancinë e origjinës për çdo njësi të energjisë të gjeneruar nga impianti, pas marrjes së të drejtës për ndërtimin e impiantit të energjisë së rinovueshme.

2. Garancia e origjinës lëshohet në formatin standard dhe për një njësi të energjisë elektrike 1 MWh duhet të përcaktojë:

- a) burimin e energjisë, nga i cili prodhohet energjia;
- b) datën e fillimit e të përfundimit të prodhimit;
- c) emrin, vendin, tipin dhe kapacitetin e impiantit ku është prodhuar energjia;

ç) nëse prodhuesi ka përfituar prej mbështetjes me investime ose nga skema të tjera të mbështetjes në nivel kombëtar dhe masën e këtij përfitimi;

d) datën e autorizimit të impiantit dhe kohën kur është futur në punë;

dh) datën, vendin e lëshimit të garancisë dhe një numër identifikimi unik.

3. Garancia e origjinës mund të transferohet, veçmas ose së bashku me transferimin fizik të energjisë, dhe nuk do të ketë efekt në vendimin për të përdorur mekanizmin e bashkëpunimit për arritjen e objektivit apo në llogaritjen e konsumit final bruto të energjisë nga burime të rinovueshme, në përputhje me nenin 4 të këtij ligji.

4. ERE duhet mbajë një regjistër elektronik të garancive të origjinës me një mekanizëm të përshtatshëm të përpunimit të të dhënave për të siguruar se garancitë e origjinës lëshohen, transferohen dhe anulohen në mënyrë elektronike dhe janë të sakta, të besueshme dhe jo të manipulueshme. Çdo palë e interesuar ka të drejtë të ketë akses lirisht në këtë regjistër.

5. ERE monitoron lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës dhe siguron se e njëjta njësi e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme është marrë në konsideratë vetëm një herë.

6. Garancia e origjinës lëshohet bazuar në të dhëna të kuptueshme dhe informacion të duhur për të certifikuar origjinën e energjisë elektrike të furnizuar nga prodhuesi, si dhe të dhënat e matura të certifikuara nga Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes. Garancia e origjinës lëshohet vetëm nëse prodhuesi jep të gjithë informacionin e kërkuar, sipas pikës 2 të këtij neni.

7. Prodhuesit nuk i jepet mbështetje kur ai prodhues merr një certifikatë origjine për të njëjtin prodhim energjie nga burime të rinovueshme.

8. Përdorimi i garancisë së origjinës është i vlefshëm brenda 12 muajve prej prodhimit të njësisë së energjisë elektrike korresponduese. Garancia e origjinës duhet të anulohet pas përdorimit të saj.

9. Furnizuesi i energjisë elektrike është i detyruar të provojë pjesën apo sasinë e energjisë nga burimet e rinovueshme në totalin e energjisë së përzier, me qëllim që t'u japë konsumatorëve informacionin rreth konsumit të energjisë nga

burime të rinovueshme duke përdorur edhe garancinë e origjinës.

10. Sasia e energjisë nga burimet e rinovueshme që i korrespondon garancisë së origjinës, e transferuar prej një furnizuesi të energjisë elektrike te një palë e tretë, duhet zbritur prej pjesës së energjisë nga burimet e rinovueshme në totalin e energjisë së përzier, sipas përcaktimit në pikën 7 të këtij neni.

11. Nëse energjia elektrike është prodhuar nga një hidrocentral me sistemin e rezervës së pompuar prej ujit të pompuar më parë nga poshtë lart, garancia e origjinës lëshohet vetëm për atë sasi të energjisë elektrike që i korrespondon diferencës midis energjisë elektrike të prodhuar nga hidrocentrali dhe energjisë elektrike të konsumuar prej sistemit të rezervës së pompuar.

12. Nëse energjia elektrike është prodhuar prej mbetjeve urbane apo industriale, garancia e origjinës lëshohet vetëm për sasinë e energjisë që i korrespondon pjesës së biodegradueshme, sipas përcaktimit në shkronjën "ç", të pikës 1, të nenit 3, të këtij ligji.

13. ERE miraton një rregullore të veçantë për krijimin e një sistemi të saktë, të besueshëm e të mbrojtur nga abuzimet për lëshimin, transferimin dhe revokimin e garancive të origjinës. Kjo rregullore, ndërmjet të tjerave, përcakton në mënyrë të veçantë:

a) dokumentacionin që duhet dorëzuar nga prodhuesi për cilësitë teknike të impiantit të tij si njësi prodhuese e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë;

b) procedurën teknike të kualifikimit dhe veçanërisht kufirin kohor, në të cilin ERE përgjigjet për aplikimet e dorëzuara dhe pasojat ligjore që rrjedhin prej dështimit të zbatimit të këtij detyrimi;

c) procedurën e aplikimit për lëshimin, regjistrimin, transferimin dhe anulimin e garancisë së origjinës;

ç) procedurën e monitorimit e të verifikimit të saktësisë dhe besueshmërisë së detyrimeve të përmbushura nga prodhuesi;

d) çështjet lidhur me bashkëpunimin me autoritetet kompetente të vendeve anëtare të BE-së dhe vendeve të tjera, me të cilat ka marrëveshje të nënshkruara për njohjen e ndërsjellë të garancive të origjinës.

Neni 17

Procedura e monitorimit

1. Për të siguruar përmbushjen e kushteve të lëshimit të garancisë së origjinës dhe se të dhënat, mbi të cilat është lëshuar ajo, janë ta sakta, përfaqësuesit e ERE-s dhe çdo person i autorizuar prej saj, pa paragjykime lidhur me respektimin e sekretit tregtar, kanë akses të lirë në impiantin përkatës të prodhimit dhe në të gjitha të dhënat dhe informacionin për atë impiant të dhënë. Prodhuesi është i detyruar të lehtësojë punën e përfaqësuesve të ERE-s dhe të personave të autorizuar prej tij.

2. ERE mund të refuzojë njohjen e garancisë së origjinës vetëm kur ka dyshime të bazuara për saktësinë, besueshmërinë ose vërtetësinë e saj. ERE njofton Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë për çdo refuzim së bashku me arsyet për këtë refuzim. Mendimi i Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë merret parasysh nga ERE në njohjen e garancive të origjinës.

Neni 18

Bashkëpunimi ndërkombëtar për garancitë e origjinës

1. Një garanci e origjinës për energjinë elektrike të gjeneruar nga burime të rinovueshme të energjisë, e lëshuar nga një vend anëtar i BE-së ose nga një vend, i cili është palë kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë, do të njihet edhe nga Republika e Shqipërisë.

2. ERE punon ngushtësisht me të gjitha autoritetet që lëshojnë garanci të origjinës në vendet anëtare të BE-së dhe me çdo vend, i cili është palë kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë, me qëllim për t'u vënë në dispozicion konsumatorëve fundorë informacionin për pjesën e energjisë së prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë, si pjesë e energjisë totale të furnizuar.

KREU V

ENERGJIA E BURIMEVE TË RINOVUESHME NË TRANSPORT DHE PËR PRODHIMIN E UJIT TË NGROHTË

Neni 19

Përdorimi i burimeve të rinovueshme të energjisë në transport

Përmbushja e detyrimeve kombëtare për energjinë nga burimet e rinovueshme për qëllimet e përdorimit të energjisë prej burimeve të

rinovueshme në të gjitha llojet e transportit, sipas objektivave kombëtarë për përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, në përputhje me nenin 4, të këtij ligji, realizohet nëpërmjet legjislacionit për prodhimin, transportimin dhe tregtimin e biokarburanteve dhe të lëndëve të tjera djegëse, të rinovueshme, për transport.

Neni 20

Objektivat minimalë për përdorimin e energjisë diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë

1. Këshilli i Ministrave përcakton treguesit minimalë për prodhimin e ujit të ngrohtë urban për përdorim higjienik dhe për proceset teknologjike, i përfutur prej sistemeve të paneleve diellore.

2. Treguesit minimalë për përdorimin e energjisë diellore, të përcaktuar sipas pikës 1, të këtij neni, vendosen duke marrë në konsideratë sasinë e rrezatimit diellor për zonat e ndryshme të vendit.

3. Këshilli i Ministrave miraton kriteret specifike për përlogaritjen e energjisë diellore të përdorur për të përfutur ujë të ngrohtë, qoftë në mënyrë të veçantë apo si pjesë e kodit të energjisë së banesave, duke marrë në konsideratë standardet më të fundit të BE-së, të miratuara për këtë qëllim.

KREU VI

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 21

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 4, pikat 2 e 3; 5, pika 3; 6, pika 2; 7, pika 2; 8, pikat 1 e 3; 9, pika 4; 10, pikat 2 e 3; 15 pika 3; 20, pikat 1 e 3; dhe 22, pikat 2 e 4, të këtij ligji.

2. Ngarkohet ministri përgjegjëse për energjinë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 6, pika 3; 15, pika 4; dhe 22, pika 1, të këtij ligji.

3. Ngarkohet Enti Rregullator i Energjisë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 8, pika 4; 11, pika 3; 12, pika 4; 13, pika 2; dhe 16, pika 13, të këtij ligji.

Neni 22

Trajtimi i prodhuesve ekzistues me përparësi

1. Prodhuesit me përparësi, të cilët kanë marrë certifikatën e pranimit të veprës të centralit elektrik, brenda datës 31 dhjetor 2020, kanë të drejtë të zgjedhin për të përfituar nga skema e mbështetjes, sipas kontratës për diferencë, në përputhje me parashikimet e këtij ligji dhe procedurave të miratuara nga ERE. Certifikata e pranimit të veprës lëshohet nga autoriteti kontraktor, sipas udhëzimit të ministrit.

2. Çmimi i blerjes së energjisë elektrike nga prodhuesit me përparësi, të cilët kanë marrë certifikatën e pranimit të veprës të centralit elektrik brenda datës 31 dhjetor 2020, dhe të cilët nuk janë bërë pjesë e skemës mbështetëse, sipas kontratës për diferencë, llogaritet nga ERE, në përputhje me metodologjinë e miratuar nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit. Kjo metodologji hartohet në konsultim me Sekretariatën e Komunitetit të Energjisë.

3. Metodologjia e parashikuar në pikën 2 të këtij neni përcakton kriteret e llogaritjes së çmimit, duke u bazuar në çmimin e tregut të organizuar të energjisë elektrike ose deri në krijimin e tij, në çmime të krahasueshme të tregjeve të organizuara të vendeve fqinje, plus një bonus të caktuar për promovimin e këtyre burimeve, i cili merr në konsideratë një kthim të arsyeshëm të vlerës së investimeve. Në çdo rast, ky çmim nuk do të jetë më i ulët se çmimi i miratuar nga ERE në vitin 2016.

4. Detyrimi i blerjes së energjisë elektrike të prodhuar nga prodhuesit me përparësi të energjisë elektrike, që nuk përfitojnë nga skema e mbështetjes, sipas kontratës për diferencë, konsiderohet detyrim i shërbimit publik dhe i

ngarkohet një të licencuari nga ERE, në përputhje me kushtet dhe procedurat e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

5. Deri në krijimin e tregut të balancimit, por jo më vonë se data 31 dhjetor 2022, prodhuesit ekzistues me përparësi nuk do të jenë përgjegjës për kostot e disbalancave të shkaktuara. Këto kosto do të merren në konsideratë nga ERE në tarifën e shpërndarjes së energjisë elektrike. Prodhuesit ekzistues me përparësi do të njoftojnë skedulën e prodhimit tek Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, në përputhje me rregullat e tregut të energjisë elektrike.

Neni 23 Shfuqizime

Ligji nr. 138/2013 “Për burimet e energjisë së rinovueshme”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Neni 24 Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.2.2017

Shpallur me dekretin nr. 10006, datë 15.2.2017, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani

SHTOJCA NR. 1

1. Objektivi i përgjithshëm i Shqipërisë për energjinë nga burimet e rinovueshme të energjisë në konsumin përfundimtar bruto të energjisë është 38 për qind në vitin 2020.

2. Trajektorja udhëzuese, e përshkruar në nenin 4, të këtij ligji, përmban treguesit e mëposhtëm të pjesës së energjisë nga burimet e rinovueshme:

Pjesa e energjisë së rinovueshme të Shqipërisë	Mesatarja për 2011-2012	Mesatarja për 2013-2014	Mesatarja për 2015-2016	Mesatarja për 2017-2018	Objektivi për energjinë e rinovueshme të Shqipërisë në vitin 2020
31,2 %	32,6 %	33,2 %	34,3 %	35,6 %	38 %

